

Miljöinspektör
Lilian Flygare Ivarsson
lilian.flygare-ivarsson@trelleborg.se
0410-73 32 48

Miljödepartementet

Delegationsbeslut avseende ytrande över Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel, Miljödepartementets dnr M2022/01516

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att sända Samhällsbyggnadsnämnden i Trelleborgs kommuns ytrande över Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel, till Miljödepartementet, Regeringskansliet.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel, och om ändring av förordning (EU) 2021/2115, från Miljödepartementet, Regeringskansliet, senast 2022-11-04. Nedan följer en sammanfattning av förslaget.

Kommissionen presenterade den 22 juni sitt förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel, och ändring av förordning (EU) 2021/2115. Förslaget bygger på nuvarande bestämmelser i direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel (2009/128/EG), och på den europeiska gröna given och kommissionens strategi Från jord till bord.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 innebär fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

På riksdagens hemsida finns ett Fakta-PM med sammanfattning om EU-förslaget, Regeringskansliet Faktapromemoria 2021/22: FPM112

Förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel Fakta.pn om EU-förslag 2021/22: FPM112, Miljödepartementet 2022-08-16, enligt på länken:

Förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel Fakta-pn om EU-förslag 2021/22:FPM112 COM(2022) 305 - Riksdagen

Förslaget om förordning av hållbar användning av växtskyddsmedel, består av 12 kapitel med 45 artiklar, enligt:

Kapitel I Allmänna bestämmelser (artikel 1–3),

Kapitel II Minskingsmål för kemiska växtskyddsmedel (artikel 4–7)

Kapitel III Nationella handlingsplaner (artikel 8–11)

Kapitel IV Integrerat växtskydd (artikel 12–16)

Kapitel V Användning, lagring och bortskaffande av växtskyddsmedel (artikel 17–23)

Kapitel VI Försäljning av växtskyddsmedel (artikel 24)

Kapitel VII Utbildning, information och medvetandehöjande åtgärder (artikel 25–28)

Kapitel VIII Spridningsutrustning (artikel 29–33)

Kapitel IX Metod för beräkning av minskningsmål och harmoniserade riskindikatorer (artikel 34–36)

Kapitel X Administrativa och finansiella bestämmelser (artikel 37–39)

Kapitel XI Delegerade befogenheter och kommittéförfarande (artikel 40–41)

Kapitel XII Övergångsbestämmelser och slutbestämmelser (artikel 42–45).

Till förordningen hör Bilaga I-VII.

Bilaga I som avses i artikel 4 Metod för beräkning av framstegen mot de två unionsmålen och två nationella minskningsmålen för 2030

Bilaga II Uppgifter som ska lämnas i årliga läges- och genomföranderapporter senast den 31 augusti varje kalenderår

Bilaga III Utbildningsämnen som avses i artikel 25

Bilaga IV Kontroll av spridningsutrustning i yrkesmässig användning

Bilaga V Anmälningsskema

Bilaga VI som avses i artikel 35 Metod för beräkning av harmoniserade riskindikatorer på unionsnivå och nationell nivå

Bilaga VII Jämförelsetabell som avses i artikel 43.

Medlemsstaterna skulle sätta i kraft nationella åtgärder för införlivande av direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel (2009/128/EG), senast 2011-11-26. Kommissionen ansåg att det var lämpligt att göra en utvärdering av direktivet som också beaktade de problem som konstaterats när det gällde genomförande, tillsyn och tillämpning av direktivet i medlemsstaterna. Utvärderingen gjordes i form av en bedömning som innehöll både en utvärdering och en konsekvensbedömning.

I det aktuella förslagens Motivering 1. Bakgrund till förslaget, motiv och syfte med förslaget, anges att det finns för närvarande brister i genomförandet, tillämpningen

och efterlevnaden av direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel. Genomförandet av direktivet pekade på allvarliga brister i vissa medlemsstater. En harmonisering av nationella strategier för användning av bekämpningsmedel skulle kunna bidra till att förbättra den inre marknadens funktionssätt och minska snedvridningen av handeln mellan medlemsstaterna. En ökad oro i samhället över användningen av bekämpningsmedel kommit till uttryck i många framställningar i Europaparlamentet. Medborgarna uppmanar unionen att skydda och återställa den biologiska mångfalden, landskapet och haven och avlägsna miljöföroreningar, samt att vidta kraftfulla åtgärder för att främja och garantera ett mer ekologiskt och klimatinriktat jordbruk. Som en del av den europeiska given betonar kommissionen i sin från jord-till-bord-strategi behovet av att övergå till ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem.

Kommissionen anger att för att säkerställa att målen i unionens rättsliga ram för hållbar användning av växtskyddsmedel uppnås i full utsträckning måste den anpassas på så sätt att det fastställs tydligare och direkt tillämpliga bestämmelser för aktörerna. Dessutom bör vissa bestämmelser förtydligas, bland annat bestämmelserna om integrerat växtskydd, begränsningar av användning av växtskyddsmedel och kontroller av utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel. Direktiv 2009/128/EG bör därför upphävas och ersättas med en förordning.

Det aktuella förslaget har 4 mål fram till år 2030:

Det första målet är att

- i) minska användningen av och riskerna med kemiska bekämpningsmedel, särskilt sådana som innehåller farligare verksamma ämnen,
- ii) öka tillämpningen och efterlevnaden av integrerat växtskydd, och
- iii) öka användningen av mindre farliga och icke-kemiska alternativ till kemiska bekämpningsmedel för bekämpning av skadegörare.

Det andra målet är att förbättra tillgången till övervakningsuppgifter, inklusive om

- i) spridning och användning av bekämpningsmedel och riskerna med bekämpningsmedel, och
- ii) hälso- och miljöövervakning. Genom detta säkerställs en bättre ram för att mäta framstegen.

Det tredje målet är att förbättra genomförandet, tillämpningen och efterlevnaden av lagstiftningen i alla medlemsstater i syfte att göra politiken mer effektiv och ändamålsenlig.

Det fjärde målet är att främja införandet av ny teknik, t.ex. precisionsjordbruk, som använder rymddata och rymdtjänster (inbegripet geospatiala lokaliseringstekniker), i syfte att minska den totala användningen av och riskerna med bekämpningsmedel.

Med tanke på svårigheter med tillämpningen, genomförandet och efterlevnaden av direktiv (2009/128/EG), syftar detta förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel till att

- i) ersätta direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel när det gäller reglering av användningen av bekämpningsmedel, och
- ii) skapa bättre samstämmighet med målen i den europeiska gröna given och i jord till bord-strategin.

Förslaget syftar till att minska riskerna med – och konsekvenserna av – användning av bekämpningsmedel för människors hälsa och miljön genom att

- i) uppnå målen för minskad användning av bekämpningsmedel i jord till bordsstrategin, och
- ii) främja användning av integrerat växtskydd och alternativ till kemiska bekämpningsmedel.

Förslaget är förenligt med målet i den europeiska gröna given, att all EU-politik bör bidra till att bevara och återställa Europas naturkapital, samt mål 1 ovan. Målen 1–4 anges från jord till bord-strategin, strategin för biologisk mångfald, handlingsplanen för nollföreningar samt EU:s markstrategi, samt målen för EU:s initiativ för pollinatörer, EU:s kemikaliestrategi för hållbarhet samt EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2021–2027, Det är förenligt med EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2021–2027, där särskild uppmärksamhet ägnas behovet av att stärka utbildningen för att öka jordbrukarnas kunskaper och medvetenhet om arbetsmiljöregler på jordbruksanläggningar, inbegripet säker användning av kemiska ämnen, särskilt växtskyddsmedel. Förslaget är också förenligt med Europeiska kommissionens mål att minst 25 % av EU:s jordbruksmark ska bestå av ekologisk odling och att det ekologiska vattenbruket ska öka betydligt fram till 2030. Förordningarna kommer att antas och börja tillämpas under hösten 2022. Syftet är att ge jordbrukarna möjlighet att ersätta kemiska växtskyddsmedel. Genom att underlätta utsläppande på marknaden av sådana biologiska växtskyddsmedel kommer jordbrukarna – även jordbrukare som producerar ekologiska grödor – att få fler alternativ för ett hållbart växtskydd.

Inom ramen för den nya gemensamma jordbrukspolitiken (som ska genomföras från och med den 1 januari 2023) kommer medlemsstaterna att få hjälp med att i) finansiera åtgärder i överensstämmelse med målen för minskad användning av bekämpningsmedel i jord till bord-strategin, och att ii) främja hållbara jordbruksmetoder.

Detta förslag samverkar med en rad strategier och rättsakter på miljöområdet, t.ex. följande:

- i) Planerade mål för återställande av natur
- ii) Initiativet för pollinatörer¹⁸ för att hantera minskningen av pollinatörer i EU och bidra till globala bevarandeinsatser.
- iii) Förteckningarna över förorenande ämnen och regelstandarder i direktivet om miljökvalitetsnormer¹⁹, grundvattendirektivet och dricksvattendirektivet.

I kombination med märkning av livsmedlens hållbarhetsprestanda och riktade incitament kommer ramen att göra det möjligt för aktörerna att dra nytta av hållbarhetsmetoder och säkerställa att livsmedel på EU marknaden och livsmedelsrelaterad verksamhet i högre grad blir hållbara.

En enhetlig tillämpning av politiken i medlemsstaterna uppnås bättre genom en förordning, till skillnad från ett direktiv.

De brister som kommissionen och andra aktörer har konstaterat gäller genomförandet och efterlevnaden av det integrerade växtskyddet samt medlemsstaternas mindre ändamålsenliga nationella handlingsplaner. Medlemsstaterna framställer inga kvantitativa mål eller indikatorer i sina nationella handlingsplaner för att främja hållbar användning av bekämpningsmedel eller säkerställa ett bättre skydd för människors hälsa och miljön. Det finns inte heller något ändamålsenligt övervakningssystem, vilket innebär att uppgifterna om användning av bekämpningsmedel är begränsade. Det har därför gjorts det svårt att dra någon slutsats om i vilken utsträckning direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel har skyddat människors hälsa och miljön från negativa effekter av bekämpningsmedel. De åtgärder som tidigare har införts inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitikerna gav inga incitament till jordbrukarna att övergå till en mer hållbar användning av bekämpningsmedel.

En slutlig konsekvensbedömning har tagit fram och reviderats med hänsyn till yttranden som lämnats av nämnden för lagstiftningskontroll. Yrkesmässiga användare av bekämpningsmedel framhöll behovet av att värna om skördeutfallet och grödornas kvalitet. Andra berörda parter framhöll behovet av att främja integrerat växtskydd, öka alternativen till kemiska bekämpningsmedel och bättre bedöma hälso- och miljöeffekter av användningen av kemiska bekämpningsmedel.

Samråd har hållits med berörda parter. De berörda parter som medverkade och bidrog till dessa samråd var bland annat följande:

- i) Jordbrukare och uppdragstagare som använder bekämpningsmedel.
- ii) Användare av bekämpningsmedel utanför jordbruket.
- iii) Icke-statliga organisationer på hälso- och miljöområdet.
- iv) Branschorganisationer i näringslivet och ekonomiska aktörer i berörda sektorer (t.ex. biodlare, den kemiska industrin, branschen för utrustning för spridning av bekämpningsmedel och utsädesbranschen).
- v) Konsumentorganisationer.
- vi) Arbetsmarknadens parter (arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer).
- vii) Allmänheten.
- viii) Behöriga nationella och regionala myndigheter i och utanför EU.
- ix) Vetenskapliga experter.

Svaren beträffande olika typer av verksamhet visade att de berörda parterna i stort sett hade två olika uppfattningar. Den första gruppen ansåg att användningen av bekämpningsmedel bör minska i linje med målet att minska riskerna på ett sätt som fungerar för dem som använder växtskyddsmedel. Den andra gruppen ansåg att

användningen av bekämpningsmedel bör minskas betydligt, om inte helt och hållet undvikas. Förslaget har utarbetats som ett proportionellt och realistiskt – men ändå ambitiöst – tillvägagångssätt för att hantera oron för användningen av och riskerna med bekämpningsmedel i samhället. Det är ett tillvägagångssätt som

- i) fortfarande tillåter nödvändig och lämplig användning av bekämpningsmedel på ett säkert sätt, och
- ii) främjar system för utbildning och rådgivning om alternativa metoder för växtskydd och bättre genomförande av integrerat växtskydd.

Två europeiska medborgarinitiativ tar upp användning av bekämpningsmedel och uppmanar till ambitiösa minskningsmål. I det framgångsrika europeiska medborgarinitiativet *Förbjud glyfosat och skydda människor och miljön mot giftiga bekämpningsmedel* uppmanades kommissionen, genom initiativets tredje mål, att ”fastställa bindande mål för hela EU om minskad användning av bekämpningsmedel i syfte att uppnå en framtid fri från bekämpningsmedel”. I sitt svar, antaget den 12 december 2017, angav kommissionen att man skulle göra en ny bedömning av huruvida det finns behov av obligatoriska EU-omfattande mål för bekämpningsmedel. I initiativet *Rädda bin och bönder! För ett bivänligt jordbruk och en sund miljö* uppmanas kommissionen att föreslå rättsakter för att fasa ut syntetiska bekämpningsmedel, först de farligaste, inom EU:s jordbruk med 80 % fram till 2030 för att få ett jordbruk fritt från syntetiska bekämpningsmedel senast 2035. Initiativet hade den 30 september 2021 samlat över 1 miljon underskrifter, vilka för närvarande kontrolleras av medlemsstaternas myndigheter. Om initiativet valideras och lämnas in officiellt kommer kommissionen att redovisa eventuella åtgärder som kommer att vidtas i ett meddelande.

Syftet med förslaget att minska användningen av – och riskerna med bekämpningsmedel – för att skydda människors hälsa, den biologiska mångfalden och miljön är relevant för kommissionens ambition att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling. Det är särskilt relevant för målen 3 (hälsa och välbefinnande), 6 (rent vatten), 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 11 (hållbara städer), 12 (hållbar konsumtion och produktion), 14 (hav och marina resurser) och 15 (ekosystem och biologisk mångfald). I enlighet med målen i den europeiska gröna given följer förslaget också principen om att inte orsaka betydande skada. Enligt denna princip bör verksamheter inte orsaka betydande skada för något av de sex miljömålen i den mening som avses i artikel 17 i enlighet med artikel 9 i taxonomiförordningen³². De sex målen är följande: begränsning av klimatförändringar, anpassning till klimatförändringar, hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, omställning till en cirkulär ekonomi, förebyggande och begränsning av miljöföroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

Följande huvudsakliga alternativ bedömdes i förhållande till ett sannolikt utgångsläge där direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel inte ändras.

Alternativ 1: EU-målen för att minska användningen av bekämpningsmedel med 50 % och minska riskerna med bekämpningsmedel med 50 % fram till 2030 förbli icke bindande. Rådgivningssystemen och vägledningen för användare av bekämpningsmedel förbättras. Metoder för precisionsjordbruk skulle främjas för att minska användningen av – och riskerna med – kemiska bekämpningsmedel.

Alternativ 2: Målen med en minskning på 50 % blir bli rättsligt bindande på EU-nivå. Medlemsstaterna fastställer sina egna nationella minskningsmål med hjälp av fastställda kriterier. De nationella målen blir sedan bli rättsligt bindande (enligt nationell rätt) och bli föremål för styrmedel kopplade till regelbunden årsrapportering från medlemsstaternas sida. Användningen av farligare bekämpningsmedel förbjuds i vissa känsliga områden, t.ex. grönområden i städer. Yrkesmässiga användare av bekämpningsmedel måste bevara elektronisk dokumentation om användningen av bekämpningsmedel och om integrerat växtskydd för att bidra till en minskad användning av bekämpningsmedel. De nationella myndigheterna samlar in och analyserar denna dokumentation för att övervaka framstegen och vid behov utforma korrigerande åtgärder på nationell nivå. Oberoende rådgivare ger dem som använder bekämpningsmedel råd om alternativa metoder och om integrerat växtskydd.

Alternativ 3 liknar alternativ 2. I alternativ 3 blir dock målen med en minskning på 50 % rättsligt bindande både på EU-nivå och på nationell nivå. Användning av alla kemiska bekämpningsmedel förbjuds i sådana känsliga områden som städer och skyddade områden i enlighet med direktiv 2000/60/EG, Natura 2000-områden etc.

Kommissionen rekommenderar Alternativ 3, utom när det gäller målen, där alternativ 2 är att föredra. I detta fall blir målen att minska både användningen av och riskerna med bekämpningsmedel med 50 % rättsligt bindande på EU-nivå, medan medlemsstaterna fastställer sina egna nationella minskningsmål i nationell rätt. Alternativerna har bedömts i förhållande till ett sannolikt utgångsläge där direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel inte ändras. Ett förbud mot användning av alla växtskyddsmedel i känsliga områden kommer att leda till att de hälso- och miljörelaterade fördelarna maximeras.

Kommissionen menar att med detta förslag kommer medlemsstaterna att kunna ge stöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken så att jordbrukarnas kostnader för att uppfylla alla rättsliga krav som införs genom detta förslag kan täckas under en femårsperiod. Detta bör förhindra ökade livsmedelspriser till följd av de nya skyldigheter som anges i detta förslag. Många bestämmelser i förslaget finns redan i direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel och bör därför inte påverka livsmedelspriserna eller skördeutfallet. De ändringar som införs genom förslaget införs successivt, vilket ytterligare minimerar inverkan på livsmedelsförsörjningen.

En mer samstämmig och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om användning av bekämpningsmedel kommer dessutom att leda till minskad snedvridningen av marknaden mellan olika användare av bekämpningsmedel i medlemsstaterna, vilka

nu tillämpar gällande bestämmelser i olika hög utsträckning. Medlemsstaterna kommer att få bära kostnaderna för kontroll och administration i samband med att de genomför och säkerställer efterlevnaden av de uppdaterade bestämmelserna och samlar in och analyserar relevanta övervakningsuppgifter. Detta gäller särskilt eventuella inledande kostnader för att införa ett system för insamling av uppgifter.

Medlemsstaterna kommer att behöva övervaka

- inrättandet och utnyttjandet av oberoende rådgivningstjänster,
- genomförandet av bestämmelserna om integrerat växtskydd på gårdsnivå via det elektroniska registret över integrerat växtskydd och användning av växtskyddsmedel,
- kontrollen av spridningsutrustning i yrkesmässig användning genom särskilda register,
- utbildningen av yrkesmässiga användare, distributörer och rådgivare, och
- användningen av växtskyddsmedel via ett elektroniskt register.

Medlemsstaterna kommer varje år att rapportera information som samlas in genom denna övervakning till kommissionen. Kommissionen kommer att bedöma informationen och komplettera den med egna revisioner.

I kapitel II föreskrivs att medlemsstaterna ska anta bindande mål i nationell rätt som får avvika från EU-målen på 50 % inom ramen för parametrar enligt en bindande formel. Enligt denna formel får medlemsstaterna beakta tidigare framsteg och användningsintensitet i fråga om bekämpningsmedel när de fastställer sina nationella mål. Det föreskrivs bestämmelser om att kommissionen får utfärda rekommendationer i syfte att i vissa fall sätta högre mål och att offentliggöra uppgifter om framstegen mot att uppnå EU:s minskningsmål för 2030.

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har antagit förordningen av 50 skäl, de viktigaste följer här:

I skäl 10 anges att rådet uppmanade kommissionen att säkerställa att målen är unionsmål, som alla medlemsstater måste bidra till genom åtgärder på nationell nivå.

I skäl 11 anges att biologiska bekämpningsmedel är ett alternativ till användning av kemiska produkter. Biologiska bekämpningsmedel har en allt större betydelse för hållbart jordbruk och skogsbruk och en avgörande roll för integrerat växtskydd och ekologiskt jordbruk. Jordbrukare bör uppmanas att övergå till jordbruksmetoder med låg andel insatsvaror, inklusive ekologiskt jordbruk.

I skäl 12 anges att bindande nationella mål bör uppnås av medlemsstaterna senast 2030.

I skäl 13 anges att medlemsstaternas tidigare ansträngningar ska erkännas bör även få beakta de framsteg som gjorts före antagande av jord till bord-strategin när de fastställer sitt nationella minskningsmål för 2030. Minimigränser bör fastställas för nationella minskningsmål för 2030.

I skäl 14 anges att medlemsstaterna bör utarbeta och offentliggöra nationella handlingsplaner, och bör innehålla kvantitativa mål, hänvisningar till de bindande nationella minskningsmålen för 2030 i nationell rätt, tillsammans med tillhörande vägledande mål i de nationella handlingsplanerna, åtgärder, tidsplaner och

indikatorer för att minska riskerna med och konsekvenserna av användning av bekämpningsmedel för människors hälsa och för miljön. Medlemsstaterna bör även vara skyldiga att varje år rapportera om målen och ange exakta kvantitativa uppgifter som rör efterlevnaden av bestämmelserna om användning, utbildning, spridningsutrustning och integrerat växtskydd.

I skäl 19 anges att medlemsstaternas framsteg bör mätas i årliga läges- och genomföranderapporterna, och att kommissionen bör analysera medlemsstaternas framsteg och åtgärder vartannat år.

I skäl 20 anges att yrkesmässig användare bör, för att följa metoden för integrerat växtskydd, överväga och införa alla metoder som undviker användning av växtskyddsmedel, och bara använda kemiska bekämpningsmedel när alla andra metoder har uttömts.

I skäl 23 anges att det bör upprättas ett elektroniskt register över integrerat växtskydd och användning av växtskyddsmedel för att kontrollera de yrkesmässiga användarnas efterlevnad av integrerat växtskydd. De behöriga myndigheterna kommer att få den information som krävs för att kontrollera om en yrkesmässig användare har följt en beslutsprocess i enlighet med integrerat växtskydd före beslut om åtgärder.

I skäl 26 anges att för att skydda vattenmiljön bör användning i och kring ytvattenområden förbjudas.

I skäl 28 anges att riktad flygbesprutning av växtskyddsmedel med obemannade luftfartyg (inklusive drönare) kommer sannolikt att bidra till en riktad spridning och därmed bidra till att minska riskerna för människors hälsa och miljön jämfört med användning av markbaserad spridningsutrustning.

I skäl 31 anges försäljningen av ett växtskyddsmedel är en viktig del i distributionskedjan, eftersom den gör det möjligt för distributörerna att lämna nödvändig information till stöd för en korrekt användning av växtskyddsmedlet.

I skäl 36 anges att för att säkerställa efterlevnad av kontrollkraven är det nödvändigt att kräva att varje medlemsstat upprättar ett uppdaterat register över spridningsutrustning i yrkesmässig användning.

I skäl 37 anges att för att övervaka de framsteg som görs när det gäller att minska risker och negativa effekter för människors hälsa och miljön vid användning av växtskyddsmedel är det nödvändigt att fortsätta att använda det system med harmoniserade riskindikatorer som fastställs i direktiv (EU) 2009/128/EG.

I skäl 40 anges att metoden för beräkning av framstegen med att uppnå de två unionsmålen och de två nationella minskningsmålen för 2030 och metoden för beräkning av de harmoniserade riskindikatorerna på unionsnivå och nationell nivå bör fastställas i bilagan till denna förordning.

I skäl 41 anges att Det är därför viktigt att säkerställa att växtskyddsmedel används på ett sätt som minskar risken att de leder till skadliga effekter på vilda djur och växter genom ett antal åtgärder som omfattar utbildning, kontroll av spridningsutrustning i yrkesmässig användning och skydd av vattenmiljön och känsliga områden.

I skäl 42 anges att för att underlätta kommunikationen mellan kommissionen och de behöriga myndigheter som ansvarar för genomförandet av denna förordning på nationell nivå bör medlemsstaterna informera kommissionen om vilka behöriga myndigheter de har utsett enligt denna förordning.

I skäl 49 anges att eftersom jordbrukarna och andra användare måste få ekonomiskt stöd i sin omställning till en mer hållbar användning av bekämpningsmedel måste förordning (EU) 2021/2115 ändras så att finansiering avseende krav som införs i enlighet med den här förordningen möjliggörs under en övergångsperiod.

I skäl 50 anges att tillämpningen av denna förordning bör senareläggas så att de behöriga myndigheterna och aktörerna kan förbereda sig för de krav som införs genom förordningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning i Trelleborgs kommun har granskat handlingarna och lämnar följande yttrande och synpunkter.

Samhällsbyggnadsnämndens synpunkter

Samhällsbyggnadsnämnden i Trelleborgs kommun stöder förslaget till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel, och om ändring av förordning (EU) 2021/2115. Samhällsbyggnadsnämnden anser att det är mycket positivt att förordningen ger ett verktyg för en hållbar användning av växtskyddsmedel och möjlighet till ökning av ekologiskt jordbruk i Europa.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att det aktuella förslaget till förordning kan vara en väg till hållbar användning av växtskyddsmedel i Europa, samt att vara vägen att skydda människors hälsa och miljön. Genom att förslaget har form av EU-förordning kommer det att bidra till att medlemsstaterna ges incitament till att övergå till en mer hållbar användning av bekämpningsmedel, bidra till en bättre efterlevnad och ett bättre genomförande av integrerade växtskyddet samt att få ett bättre system för uppgifter om användning av bekämpningsmedel.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att förslaget om att ge stöd till jordbrukarnas utökade kostnader för att förhindra ökade livsmedelspriser till följd av nya skyldigheter, är positivt.

Kommissionen rekommenderar alternativ 3 utom när det gäller målen, där alternativ 2 rekommenderas för att målen på 50 % endast blir bindande på EU-nivå och att medlemsstaterna fastställer sina egna nationella minskningsmål i nationell rätt. Samhällsbyggnadsnämnden anser, att när de olika medlemsstaterna får fastställa sina egna nationella minskningsmål i nationell rätt, kan det finnas risk för att man hamnar i samma dilemma som tidigare, att det kan bli brister i genomförande i vissa medlemsstater och man hamnar i en snedvridning av handeln mellan medlemsstaterna, och att minskningsmålen inte uppnås. Det kan finnas en risk för att alternativet leder till att skyddet för människors hälsa och miljön inte kan uppnås. Vidare kan det finnas en risk för att information om ändamålsenliga alternativ till kemiska bekämpningsmedel och övergång till dessa inte kommer att prioriteras i vissa medlemsstater. Det är därför viktigt att kommissionen ingriper med kraft och tydlighet, så medlemsstaterna uppnår sina bindande nationella mål senast 2030.

Samhällsbyggnadsnämnden noterar att i kapitel II Minskingsmål för kemiska växtskyddsmedel, artiklar 4-7, finns en tydlig styrning från kommissionen kring att varje medlemsstat ska genom att anta och uppnå nationella mål i enlighet med artikel 5 bidra till att senast 2030 uppnå en minskning på 50 % på unionsnivå dels av användningen av och riskerna med kemiska växtskyddsmedel, dels av användningen av farligare växtskyddsmedel i förhållande till genomsnittet för åren 2015-2017, samt kommissionens bedömning av de nationella minskningsmålen. Det finns i förordningen en tydlig styrning från EU-nivå kring de nationella handlingsplanerna och utvärdering av medlemsstaternas genomförande genom årliga läges- och genomföranderapporter.

Samhällsbyggnadsnämnden noterar att i artikel 11, punkt 6, anger att om de framsteg som är otillräckliga för att gemensamt uppnå unionens minskningsmål för 2030 ska kommissionen föreslå åtgärder och utöva sina övriga befogenheter på unionsnivå för att säkerställa att dessa mål uppnås gemensamt. Samhällsbyggnadsnämnden önskar att det tydliggörs vilka sådana åtgärder kan vara.

Enligt förslaget, skäl 50, bör tillämpningen av denna förordning senareläggas så att myndigheter och aktörer kan förbereda sig för de krav som införs genom förordningen. Samhällsbyggnadsnämnden anser ändå att frågan om vilka behöriga myndigheter som har tillsynsansvar över de nationella handlingsplanerna, minskningsmålen och det elektroniska registret bör skyndsamt utredas, efter det att förordningen har trätt i kraft.

Samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på att användning av alla kemiska bekämpningsmedel skulle kunna förbjudas i sådana känsliga områden som städer och skyddade områden i enlighet med direktiv 2000/60/EG, Natura 2000-områden etc. Ett förbud mot användning av alla växtskyddsmedel i känsliga områden kommer att leda till att de hälso- och miljörelaterade fördelarna maximeras, enligt det rekommenderade alternativet. I artikel 18 står det:

1. Växtskyddsmedel får inte användas i känsliga områden eller inom tre meter från sådana områden. Denna buffertzona på tre meter får inte inskränkas genom användning av alternativa riskreducerande metoder.
2. Medlemsstaterna får upprätta större obligatoriska buffertzoner i anslutning till känsliga områden.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att större obligatoriska buffertzonerna i anslutning till känsliga områden bör upprättas i Sverige, enligt artikel 18, punkt 2.

I artikel 18 anges att yrkesmässiga användare ska ansöka om tillstånd för att få använda växtskyddsmedel i ett känsligt område. Samhällsbyggnadsnämnden förmodar att behörig myndighet kommer att bli den kommunala tillsynsmyndigheten för miljöfrågor.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att det ska tydliggöras om de kommunala och regionala tillsynsmyndigheterna får något tillsynsansvar enligt förordningen, såsom att tillsyn över att det elektroniska registret används av för registrering av

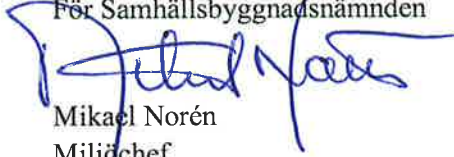
användning av bekämpningsmedel och integrerat växtskydd av yrkesmässiga användare. Generellt bör det tydliggöras tillsynsansvaret i artiklarna i kapitel VI-XII. Generellt kan det ställa krav på utökad tillsyn och utökad resursbehov för de kommunala och regionala tillsynsmyndigheterna.

I förslaget till förordningens skäl 26 samt artikel 19 punkt 3, anges att medlemsstaterna bör ha lämpliga åtgärder för att undvika försämring av ytvatten, grundvatten, kustvatten och havsvatten och möjliggöra att en god status på ytvatten och grundvatten kan uppnås i syfte att skydda vattenmiljön och dricksvattentäcker från påverkan av växtskyddsmedel. Samhällsbyggnadsnämnden undrar om detta innebär det för svensk del en nationell översyn avseende lämpliga åtgärder för vattenskyddsområden kan komma att ske.

Samhällsbyggnadsnämnden anser generellt att det kommer att behövas tydliga vägledningar och eventuella föreskrifter från behörig central myndighet till kommunala och regionala tillsynsmyndigheterna på vilket sätt de ska delta i arbetet för en minskning av användningen av bekämpningsmedel, integrerat växtskydd samt lagring, bortskaffande och hantering. Även vägledning för uttag av tillsynsavgifter kan bli aktuella. Webbaserade utbildningar kan till exempel behövas.

Samhällsbyggnadsnämnden efterlyser information om vilken nationell lagstiftning som kommer att ändras eller gälla parallellt med förordningen i samband med införande av förordningen, t.ex. miljöbalken, 14 kap, förordningen om bekämpningsmedel (SFS 2014:45) och Kemikalieinspektionens föreskrifter, KIFS 2015:2, KIFS 2015:3 med flera.

För Samhällsbyggnadsnämnden

Mikael Norén
Miljöchef

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör

Beslutet sändes till

Miljödepartementet, Regeringskansliet, digitalt:
m.remissvar@regeringskansliet.se samt
m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se